

Stf justitieombudsmannen
Hans Ragnemalm**Anmälan mot Miljö- och byggnämnden i Strömstads kommun angående tiden för handläggning av ärenden om bygglov m.m.**

Anmälan

I en anmälan, som kom in till JO den 12 januari 2007, klagade AA på Miljö- och byggnämnden i Strömstads kommun med anledning av bl.a. långa handläggnings-tider för flera ärenden. Av hans anmälan framgick bl.a. följande.

I ett ärende, dnr MN 1998-0212, hade kommunen, under mer än sex år efter det att länsstyrelsen hade beordrat kommunen att handlägga ärendet, vägrat att fatta ett överklagbart beslut. I ett annat ärende hade AA den 10 oktober 2005 gjort en skriftlig anmälan till nämnden om ett misstänkt svartbygge. Det gällde en olovligt uppställd husvagn som hade ersatts med ett fritidshus trots att både kommunen och länsstyrelsen hade avslagit bygglovsansökan. Det ärendet, dnr MBN 2005-1123, blev liggande på plan- och byggavdelningen i nästan elva månader utan åtgärd. I en tjänsteskrivelse, upprättad av handläggaren den 5 september 2006, meddelades byggaren att det inte fanns några handlingar hos kommunen som visade att bygglov hade lämnats för byggnaden och att den frågan skulle komma att utredas. Av handlingarna i ärendet framgick också att handläggaren hade varit närvarande vid ett nämndmöte där nämnden hade avslagit bygglovsansökan och att han inte hade agerat trots att han cirka tolv månader efter byggstart hade besökt bygget. I en skrivelse den 16 oktober 2006 begärde AA ett beslut. Kommunen hade ännu vid tiden för AA:s anmälan till JO inte behandlat hans anmälan.

Utredning

Ärendeutskrifter och handlingarna i nämndens ärende dnr MN 1998-0212 infordrades och gick igenom. Av handlingarna framgick bl.a. följande.

I mars 1998 ansökte AA och BB hos Länsstyrelsen i Västra Götalands län om dispens från bestämmelserna om strandskydd och om tillstånd enligt föreskrifter till skydd för landskapsbilden för att bygga två bodar på en fastighet. I ett remissyttrande till länsstyrelsen den 17 april 1998 avstyrkte kommunen strandskyddsdispens för den ena boden samt uttalade tvekan beträffande dispens för den andra byggnaden. Den 27 april 1998 ansökte AA och BB hos kommunen om bygglov för bodarna. Den 26 februari 1999 meddelade länsstyrelsen att de aktuella byggnader-

na inte omfattades av förordnandet till skydd för landskapsbilden. Med hänvisning till att byggnadsnämnden enligt ett beslut av länsstyrelsen den 4 juni 1992 var behörig att avgöra frågan om strandskyddsdispens i fall som det förevarande, över-sände länsstyrelsen ärendet till nämnden för sådan prövning. Den 30 mars 1999 av-styrkte miljö- och hälsoskyddsavdelningen bygglov med hänvisning till avsaknad-en av detaljplan och en samlad VA-lösning. I en skrivelse till AA och BB den 22 juni 1999 krävde plan- och byggavdelningen att de skulle reda ut avloppsfrågan och styrka behovet av ”miljöhusen”. I slutet av juli 1999 begärde AA beslut i frågan om strandskydd. I en skrivelse som kom in till nämnden den 21 oktober 1999 efterfrågade AA nämndens beslut i fråga om strandskyddsdispens och bygg-lov. I en skrivelse som kom in till kommunen den 26 mars 2004 yrkade AA bl.a. beslut eller förhandsbesked i ärendet om dispens och bygglov. Den 1 juli 2004 beviljade nämnden AA:s ansökan om tillstånd att anlägga enskild avloppsanläggning på fastigheten. Den 12 juli 2005 meddelade nämnden beslut om bygglov.

Miljö- och byggnämnden anmodades därefter att göra en utredning och yttra sig över vad som framfördes i AA:s anmälan till JO angående handläggningen av ärendet med dnr MBN 2005-1123. Nämnden anmodades också att utreda och yttra sig avseende handläggningstidens längd vad gäller ärendet med dnr MN 1998-0212.

Den 22 mars 2007 beslutade nämnden att avge yttrande med i huvudsak följande innehåll.

Frågan gäller dels ett ärende avseende ansökan om bygglov för uppförande av två uthus, dnr MN 1998-0212, ankomststämplat 1998-04-27, dels en anmälan om olovligt byggande, dnr MBN 2005-1123, ankomststämplat 2005-10-12.

Ärendet avseende ansökan om bygglov för uppförande av två uthus, Dnr MN 1998-0212 har handlagts enligt följande:

I mars 1998 inkom från länsstyrelsen remiss avseende ansökan om strandskyddsdispens för uppförande av två st uthus. Platsen besöktes i början av april och granskningsyttrande upprättades och tillsändes länsstyrelsen. BB och AA inkom i slutet av april med ansökan om bygglov för de uthus som avsågs i ansökan om strandskyddsdispens. I skrivelse från oktober 1998 utvecklar AA sina åsikter om rättsröta och korruption i samhället i allmänhet och i Strömstads kommun i synnerhet. Länsstyrelsen meddelar enligt skrivelse i februari 1999 att kommunen är be-slutande i den här typen av strandskyddsärenden.

Miljö- och hälsoskyddschefen meddelar i skrivelse, mars 1999, att VA-situationen på Ramsö är problematisk och att ytterligare byggnation försvårar möjligheten till samlade lösningar för både bebyggelse och VA-frågor. Bygglov avstyrktes därför, vidare ansåg han att totalt byggnadsförbud borde införas.

AA ifrågasätter i skrivelser från april, juli och oktober 1999 kommunens hand-läggning av ärendet och den tid det tagit och kräver omedelbart beslut. I oktober 1999 behandlades ärendet i miljönämndens arbetsutskott som beslutade att avslå ansökan om bygglov för de två uthusen. Som skäl återopades VA-situationen på ön samt miljö- och hälsoskyddsavdelningens yttrande. Förslaget till beslut sändes till AA för yttrande. AA inkom med svarsskrivelse där förslaget till beslut ifrågasätts.

Miljö- och byggnämnden beslutade i juli 2004 genom miljö- och hälsoskydds-avdelningen att bevilja tillstånd för enskild avloppsanläggning. I början av juli

2005 nåddes plan- och byggavdelningen av information om att tillstånd beviljats för avloppsanläggning, varefter bygglov beviljades enligt ansökan.

Ärendet avseende olovligt uppförd byggnad, miljö- och byggnämndens dnr MBN 2005-1123 har handlagts enligt följande:

AA inkom 2005-01-12 med skrivelse med krav på rivning av misstänkt svartbygge och yrkar på skriftlig information om de beslut som fattats i ärendet.

Av skrivelse 2006-07-30 framför AA sitt missnöje över bristen på handläggning och det har medfört att han och hans familj har utsatts för hot och trakasserier, hans misstankar om korruption förstärks. Sedan följer en skriftväxling mellan AA och kommunen om ägandeskap av mark och byggnader, misstankar om brott, hot och korruption. I jan 2007 tillskrivs ägarna till den aktuella byggnaden med begäran om skriftlig förklaring. Ägaren till byggnaden inkom i februari 2007 med förklaring till det som har hänt samt en ansökan om att bygglov skall beviljas i efterhand för byggnaden. Miljö- och byggnämnden kommer att få ta ställning i ärendet.

Sammanfattning:

Ärendet har utretts och information har inhämtats från parterna i målet. Utredningen har även visat att ett antal omständigheter som i viss mån har legat utanför plan- och byggavdelningens kontroll har påverkat handläggningstiden på ett negativt sätt. Där kan nämnas oklarhet i rollfördelningen mellan länsstyrelsen och kommunen när det gäller hanteringen av strandskyddsfrågan samt hur lösningen av VA-frågorna skall ske.

Det är självklart inte acceptabelt att handläggningstiderna har blivit så långa som de blivit i dessa två ärenden. När det gäller Ramsö har VA-frågan varit den stora stötestenen i åtskilliga år och detta har varit ett stort hinder i många bygglovsärenden liksom för dessa ärenden.

De påstående AA framför i sina skrivelser till kommunen, anklagelser om att det skulle ha förekommit bestickning, mutbrott, vänskapskorruption etc. i hanteringen av hans ärenden. Det har inte förekommit några förhållanden i utredningen som skulle tyda på att något oegentligt skulle ha förekommit i kommunens handläggning av AA:s ärenden.

Miljö- och byggnämnden har uppmärksammat problemet med ärendehantering med bl.a. långa handläggningstider som i viss mån berott på personalbrist och kommer att vidta åtgärder för att komma till rätta med de brister som finns idag.

AA kommenterade remissyttrandet.

Bedömning

Enligt 7 § förvaltningslagen (1986:223) skall varje ärende där någon enskild är part handläggas så enkelt, snabbt och billigt som möjligt utan att säkerheten eftersätts. När ett ärende har anhängiggjorts hos en myndighet ankommer det på denna att driva fram ärendet till ett avgörande.

Enligt 10 kap. 1 § plan- och bygglagen (1987:10), PBL, skall byggnadsnämnden ta upp frågan om påföljd eller ingripande enligt det kapitlet så snart det finns anledning att anta att en överträdelse har skett av bestämmelserna om byggande i lagen eller av någon föreskrift eller något beslut som har meddelats med stöd av dessa bestämmelser. När en åtgärd som kräver bygglov, rivningslov eller marklov har vidtagits utan lov, skall byggnadsnämnden se till att det som har utförts blir undanröjt eller på annat sätt rättat, om inte lov till åtgärden meddelas i efterhand. En sakägare, t.ex. en granne, som har påkallat ingripande enligt 10 kap. PBL har rätt

att inom rimlig tid få ett formligt beslut som han, om det går honom emot, kan överklaga. Innebörden av beslutet avgörs av omständigheterna i det enskilda fallet.

I ärendet med dnr MN 1998-0212 inkom ansökan om bygglov till nämnden i april 1998. I februari 1999 överlämnade länsstyrelsen frågan om strandskyddsdispens till nämnden för prövning. Som nämndens remissyttrande får förstås behandlades ärendet av arbetsutskottet i oktober 1999 varefter ett förslag till avslag kommunicerades med AA. Först den 12 juli 2005 meddelade nämnden beslut i ärendet. Som sägs i remissyttrandet är det självfallet oacceptabelt med så lång handläggningstid för ett ärende av detta slag. De skäl som nämnden har angett, bl.a. oklarhet om rollfördelningen mellan länsstyrelsen och kommunen i fråga om hanteringen av strandskyddsfrågan, avsaknad av VA-lösning och i viss mån personalbrist, är enligt min mening inte en tillfredsställande förklaring. Jag anser handläggningen anmärkningsvärd och är mycket kritisk till nämndens passivitet.

Av utredningen avseende nämndens ärende dnr MBN 2005-1123 framgår att AA den 12 januari 2005 gav in en skrivelse med begäran om rivning av ett misstänkt olovligt bygge. Han måste därigenom anses ha begärt ingripande enligt 10 kap. PBL. Han yrkade också skriftlig information om de beslut som fattats i ärendet. I januari 2007 begärde nämnden förklaring av byggnadens ägare som därefter ansökte om att bygglov skulle beviljas i efterhand.

Nämnden har vidgått att handläggningen har dragit ut på tiden också i detta ärende. Enligt vad AA har uppgett i en skrivelse till JO den 3 maj 2007 hade han då inte fått något svar på sin anmälan. Jag utgår från att nämnden, om så inte redan har skett, snarast avslutar ärendet med den skyndsamhet som föreskrivs i 7 § förvaltningslagen. För det fall att nämnden bedömer att AA är sakägare bör han, i enlighet det nyss sagda, därvid ges tillfälle att få ett beslut i saken.

Vad som i övrigt har kommit fram ger inte anledning till någon ytterligare åtgärd från min sida.

Ärendet avslutas.